

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ УПРАВЛІННЯ, ПСИХОЛОГІЇ
ТА БЕЗПЕКИ**

Кафедра менеджменту та економічної безпеки

УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ БЕЗПЕКОЮ ПІДПРИЄМСТВА

кваліфікаційна робота

здобувача вищої освіти

4 курсу денної форми навчання

Софія МИХАВКО

Науковий керівник:

професор, доктор економічних наук

Ярослав ПУШАК

Рецензент:

доцент, кандидат економічних наук

Галина СКОРИК

Кваліфікаційна робота допущена до захисту

« » _____ 2026 р., протокол №

Завідувач кафедри менеджменту та економічної безпеки

_____ Марта КОПИТКО

Львів

2026

АНОТАЦІЯ

МИХАВКО С. Управління фінансовою безпекою підприємства. Рукопис.

Дослідження на здобуття освітнього ступеня «бакалавр» за спеціальністю 073 «Менеджмент». – Львівський державний університет внутрішніх справ, МВС України, Львів, 2026.

Кваліфікаційна робота присвячена дослідженню теоретичних і практичних аспектів управління фінансовою безпекою підприємства в сучасних умовах функціонування. У першому розділі роботи узагальнено теоретичні засади управління фінансовою безпекою підприємства, визначено її сутність, основні складові та значення для забезпечення стабільного розвитку суб'єкта господарювання. У другому розділі здійснено аналіз рівня фінансової безпеки ПП «Мульти Арт», оцінено основні фінансові показники діяльності підприємства та виявлено ключові загрози його фінансовій стійкості. Результатом дослідження стали обґрунтовані рекомендації та практичні пропозиції щодо вдосконалення управління фінансовою безпекою ПП «Мульти Арт» і підвищення рівня його фінансової стійкості та ефективності діяльності.

Ключові слова: підприємство, фінансова безпека, фінансовий стан, ризики, прибуток, платоспроможність.

ABSTRACT

MYKHAVKO, S. Managing corporate financial security. Manuscript.

Research on the bachelor's degree in specialty 073 «Management». Lviv State University of Internal Affairs, MIA of Ukraine, Lviv, 2026.

This thesis is devoted to the study of the theoretical and practical aspects of managing an enterprise's financial security in today's operating environment. The first chapter summarizes the theoretical foundations of managing an enterprise's financial security, defines its essence, key components, and significance for ensuring the stable development of the business entity. The second chapter analyzes the level of financial security at Multi Art LLC, evaluates the enterprise's key financial performance indicators, and identifies the key threats to its financial stability. The study resulted in well-founded recommendations and practical proposals for improving the management of financial security at Multi Art LLC and enhancing its financial stability and operational efficiency.

Keywords: enterprise, financial security, financial condition, risks, profit, solvency.

ВСТУП

Актуальність теми зумовлена зростаючою роллю фінансової безпеки у забезпеченні стабільного функціонування та розвитку підприємств в умовах нестабільного економічного середовища, воєнного стану, інфляційних процесів і посилення фінансових ризиків. Ефективне управління фінансовою безпекою є важливою передумовою підтримання платоспроможності, фінансової стійкості та конкурентоспроможності підприємства. В умовах цифровізації економіки, нестабільності ринкового середовища та змін у фінансово-господарській діяльності підприємства змушені впроваджувати сучасні механізми управління фінансовими ресурсами, контролювати рівень фінансових ризиків і забезпечувати захист від внутрішніх та зовнішніх загроз.

Особливої актуальності дослідження управління фінансовою безпекою набуває для підприємств реального сектору економіки, зокрема ПП «Мульти Арт», діяльність якого пов'язана з виробництвом та реалізацією поліграфічної продукції. У сучасних умовах забезпечення фінансової стійкості, ефективного управління витратами, підтримання ліквідності та прибутковості є визначальними чинниками стабільного розвитку підприємства. Це обумовлює необхідність поглибленого дослідження теоретичних і практичних аспектів управління фінансовою безпекою з метою розроблення ефективних заходів щодо її підвищення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Фінансова безпека в сучасних економічних умовах досліджується такими вченими, як

О. В. Ареф'єва, О. І. Барановський, М. М. Єрмошенко, С. М. Смірнов, В. І. Мунтіян та ін.; на рівні підприємства проблему фінансової безпеки висвітлено у роботах І. О. Бланка [3], К. С. Горячевої, М. В. Куркіна, Т. А. Журавльової, С. М. Ілляшенко, М. В. Ромашко, Ю. Б. Кракоса, О. М. Марченко, В. В. Орлової.

Метою кваліфікаційної роботи є дослідження теоретичних та практичних аспектів управління фінансовою безпекою підприємства, оцінка рівня фінансової безпеки ПП «Мульти Арт» та розроблення напрямів її підвищення в сучасних умовах господарювання.

Для досягнення поставленої мети необхідно визначити наступні **завдання:**

- розглянути сутність фінансової безпеки підприємства;
- визначити систему та складові фінансової безпеки підприємства;
- дослідити методи управління фінансовою безпекою підприємства;
- дати загальна характеристику приватного підприємства «Мульти Арт»;
- здійснити аналіз фінансово-господарської діяльності приватного підприємства «Мульти Арт»;
- здійснити оцінку рівня фінансової безпеки приватного підприємства «Мульти Арт»;
- сформувати напрями підвищення рівня фінансової безпеки приватного підприємства «Мульти Арт».

Об'єктом дослідження є система управління фінансовою безпекою підприємства в сучасних умовах господарювання.

Предметом дослідження виступає сукупність теоретичних і практичних аспектів забезпечення та підвищення рівня фінансової безпеки ПП «Мульти Арт».

Методи дослідження. Теоретичною основою кваліфікаційної роботи є наукові праці вітчизняних і зарубіжних учених з питань управління фінансовою безпекою підприємства, забезпечення фінансової стійкості та

мінімізації фінансових ризиків. Для досягнення поставленої мети у роботі використано загальнонаукові та спеціальні методи дослідження, зокрема методи систематизації та узагальнення теоретичних підходів, фінансового та порівняльного аналізу, економічної оцінки показників діяльності підприємства, логічного узагальнення результатів дослідження, а також графічного і табличного відображення отриманих результатів.

Інформація про практичне значення роботи, апробацію результатів дослідження. Основні положення та практичні результати дослідження були підтверджені на

Структура роботи. Кваліфікаційна робота складається з анотації, вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Основний текст роботи становить 44 сторінки та містить 3 рисунки, 11 таблиць. Список використаних джерел містить 35 найменувань.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ БЕЗПЕКОЮ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Сутність фінансової безпеки підприємства

Поняття «фінансова безпека» як самостійний об'єкт управління відносно нове, введене у науковий обіг тільки в останньому десятиріччі. Воно комплексно і достатньо, детально розглядається сучасними дослідниками на макрорівні в системі більш загальних категорій – «національній безпеці» або «економічній безпеці країни» [5, 6].

На сьогодні серед учених немає єдиної думки щодо визначення категорії «фінансова безпека» підприємства. Тому потребують подальшого дослідження та удосконалення теоретико-методичні підходи до забезпечення фінансової безпеки підприємства, яка вітчизняними науковцями аналізується лише в межах його економічної безпеки.

В економічній літературі чіткого визначення категорії «фінансова безпека» немає. О. Амосов [1] зауважує, що «фінансова безпека являє собою надзвичайно складну багаторівневу систему, яка охоплює: фінансову безпеку окремого громадянина, домашніх господарств, населення, підприємців, організацій тощо». Фінансова безпека – це поняття, що включає комплекс методів, засобів і заходів захисту економічних інтересів держави на макрорівні, корпоративних структур, фінансової діяльності суб'єктів господарювання на мікрорівні. Визначення фінансової безпеки є досить складним і неоднозначним [4].

Н. Давиденко трактує фінансову безпеку підприємства як стан захищеності фінансових інтересів підприємства, який забезпечує його стабільне функціонування, платоспроможність, фінансову стійкість, ефективне використання фінансових ресурсів і здатність протидіяти внутрішнім та зовнішнім загрозам у процесі господарської діяльності [9]. В той час як автор Т. Клочко фінансова безпеку підприємства через призму фінансової стійкості являє собою такий стан фінансової системи підприємства, за якого забезпечується стабільність його функціонування, достатній рівень власного капіталу, платоспроможності та ліквідності, а також здатність своєчасно виконувати фінансові зобов'язання й ефективно протидіяти внутрішнім і зовнішнім загрозам [13].

Слід зазначити, що поняття «фінансова безпека» є складною та багатогранною економічною категорією, яка не має єдиного універсального трактування. Це зумовлено різноманітністю наукових підходів до визначення її сутності, ролі та місця у системі управління підприємством. У науковій літературі фінансова безпека розглядається з різних позицій залежно від цілей дослідження, специфіки діяльності підприємства та умов його функціонування.

Фінансова безпека підприємства трактується:

- як одна із ключових складових системи економічної безпеки підприємства;
- як стан фінансової захищеності підприємства від внутрішніх і зовнішніх загроз, що забезпечує стабільність, ліквідність, платоспроможність та фінансову рівновагу;
- як здатність підприємства забезпечувати ефективно та безперервне здійснення господарської діяльності;
- як можливість раціонально використовувати фінансові ресурси та реалізовувати наявний економічний потенціал;
- як спроможність підприємства самостійно формувати та реалізовувати фінансову стратегію розвитку;

- як система управління фінансовими ризиками та механізм мінімізації негативного впливу загроз;
- як сукупність фінансових відносин, спрямованих на підтримання стабільного розвитку підприємства;
- як рівень захищеності фінансових інтересів і забезпечення збалансованого фінансового стану підприємства [1; 4; 13; 15; 29].

Фінансова безпека є своєрідним індикатором ефективності управління фінансовими ресурсами та загального фінансового стану підприємства, оскільки саме вона відображає здатність суб'єкта господарювання забезпечувати стабільність своєї діяльності, підтримувати платоспроможність і протидіяти негативному впливу внутрішніх та зовнішніх факторів. Рівень фінансової безпеки характеризує ефективність формування, розподілу та використання фінансових ресурсів, а також здатність підприємства своєчасно виконувати свої фінансові зобов'язання перед працівниками, постачальниками, державою та іншими контрагентами [9; 29].

Основними функціями фінансової безпеки підприємства є:

- захисна — забезпечення захисту фінансових інтересів підприємства від внутрішніх і зовнішніх загроз;
- стабілізаційна — підтримання фінансової стійкості, платоспроможності та ліквідності підприємства;
- превентивна — своєчасне виявлення, попередження та мінімізація фінансових ризиків і загроз;
- ресурсозабезпечувальна — забезпечення ефективного формування, розподілу та використання фінансових ресурсів;
- контрольна — здійснення контролю за фінансовими потоками, витратами та результатами фінансово-господарської діяльності;
- аналітична — оцінка фінансового стану підприємства та визначення рівня його фінансової безпеки;

- стратегічна — забезпечення умов для довгострокового розвитку та підвищення конкурентоспроможності підприємства;
- інформаційна — формування інформаційної бази для прийняття ефективних управлінських рішень;
- адаптаційна — забезпечення здатності підприємства пристосовуватися до змін зовнішнього середовища та економічних умов;
- інвестиційна — створення умов для підвищення інвестиційної привабливості та фінансової надійності підприємства [29; 34].

Основні характеристики фінансової безпеки підприємства представлені в таблиці 1.1.

Таблиця 1.1

Характеристики фінансової безпеки підприємства

Характеристика	Зміст характеристики
Складова економічної безпеки	Фінансова безпека є важливим елементом загальної системи економічної безпеки підприємства та забезпечує стабільність його фінансової діяльності.
Відображення фінансового стану	Фінансова безпека характеризується сукупністю кількісних і якісних показників, які визначають рівень фінансової стійкості та захищеності підприємства.
Захист фінансових інтересів	Об'єктом фінансової безпеки виступають фінансові інтереси підприємства, що потребують постійного захисту в процесі здійснення господарської діяльності.
Орієнтація на загрози	Формування фінансової безпеки ґрунтується на виявленні та оцінці внутрішніх і зовнішніх загроз, які можуть негативно впливати на фінансовий стан підприємства.
Індивідуальний характер	Рівень фінансової безпеки для кожного підприємства є індивідуальним та залежить від особливостей його діяльності, фінансової політики й стратегічних цілей.
Забезпечення фінансової рівноваги	Система фінансової безпеки спрямована на підтримання стабільних фінансових пропорцій і збалансованості розвитку підприємства.
Орієнтація на розвиток	Одним із ключових завдань фінансової безпеки є створення умов для стабільного функціонування та довгострокового розвитку підприємства.

Джерело: [4; 13; 29]

Отже, фінансова безпека являє собою комплексну характеристику фінансового стану підприємства, яка відображає рівень його фінансової стійкості, ліквідності, платоспроможності, фінансової незалежності та захищеності від внутрішніх і зовнішніх загроз. Вона характеризує здатність підприємства ефективно формувати, розподіляти та використовувати фінансові ресурси з метою забезпечення стабільного функціонування, виконання фінансових зобов'язань і підтримання безперервності господарської діяльності. Водночас фінансова безпека відображає можливість підприємства своєчасно реагувати на зміни зовнішнього середовища, адаптуватися до економічних ризиків і мінімізувати негативний вплив кризових факторів на результати діяльності.

Фінансова безпека також характеризує рівень збалансованості фінансових потоків, ефективність управління активами та капіталом, а також здатність підприємства забезпечувати достатній рівень прибутковості та конкурентоспроможності. Її високий рівень створює передумови для інвестиційної привабливості підприємства, розширення масштабів діяльності та реалізації стратегічних цілей розвитку.

1.2. Механізм забезпечення фінансової безпеки підприємства

Сьогодні забезпечення високого рівня фінансової безпеки підприємств є складним і багатогранним процесом, оскільки на фінансовий стан суб'єктів господарювання впливає значна кількість внутрішніх і зовнішніх факторів. До таких факторів належать економічна нестабільність, інфляційні процеси, коливання валютних курсів, воєнні ризики, зміни податкового законодавства, посилення конкуренції та нестабільність ринкового середовища. Водночас важливий вплив мають і внутрішні чинники (рисунок 1.1), зокрема ефективність управління фінансовими ресурсами, рівень платоспроможності, структура капіталу, стан дебіторської та кредиторської заборгованості, а

також результативність фінансово-господарської діяльності підприємства. У таких умовах забезпечення фінансової безпеки потребує комплексного підходу до управління фінансами, своєчасного виявлення загроз та впровадження ефективних механізмів мінімізації фінансових ризиків.

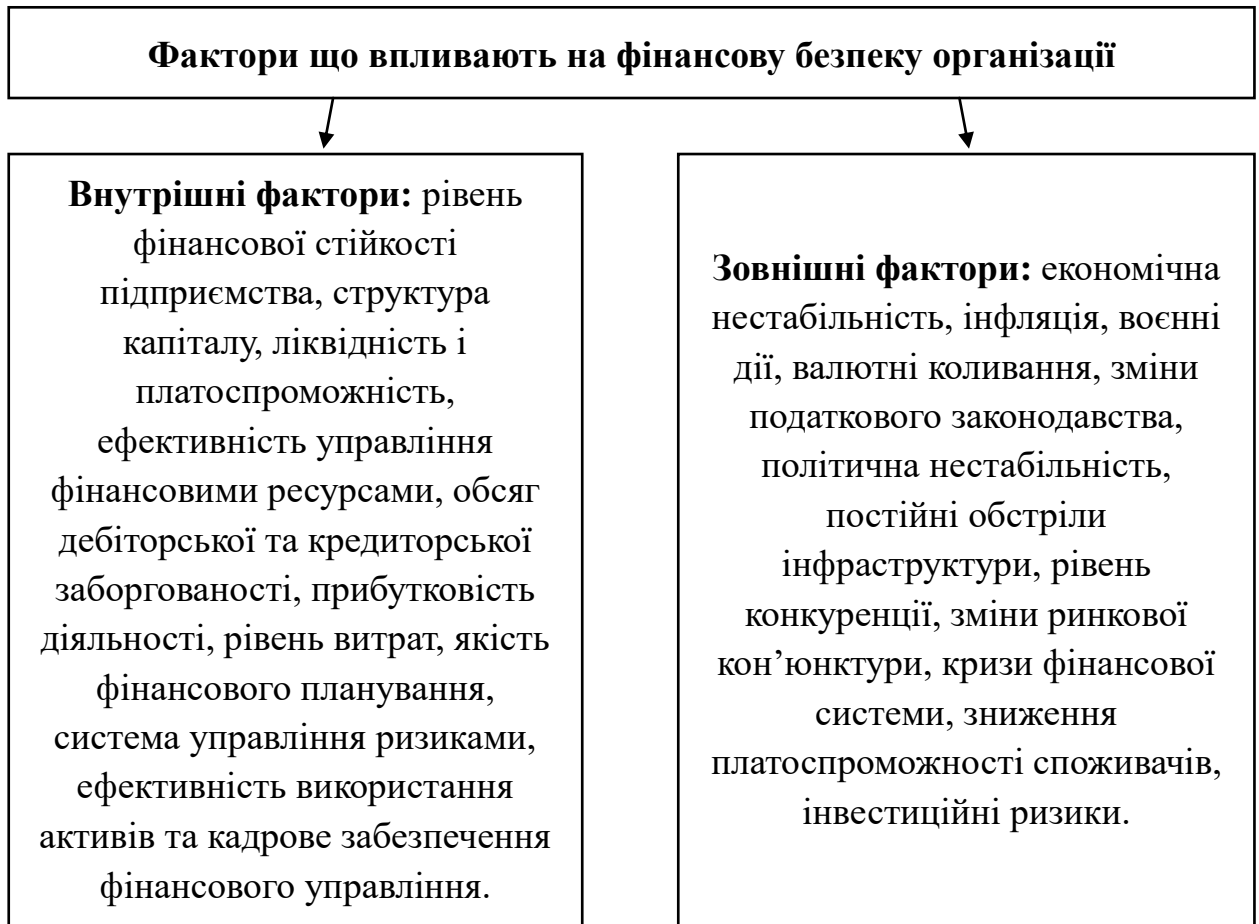

Рис. 1.1. Фактори, що впливають на фінансову безпеку підприємства
Джерело: сформовано автором на основі [7; 12; 18; 34]

Наявність значної кількості внутрішніх і зовнішніх загроз, які можуть негативно впливати на фінансовий стан підприємства, обумовлює необхідність формування ефективного механізму забезпечення фінансової безпеки. В умовах економічної нестабільності, інфляційних процесів, воєнних ризиків, посилення конкуренції та нестабільності фінансових ринків підприємства змушені постійно вдосконалювати систему управління фінансовою безпекою з метою підтримання стабільності своєї діяльності.

Саме тому важливого значення набуває створення дієвого механізму, який дозволяє своєчасно реагувати на потенційні фінансові загрози та мінімізувати їх негативний вплив.

Механізм забезпечення фінансової безпеки підприємства доцільно розглядати як комплекс взаємопов'язаних організаційних, економічних, фінансових, інформаційних і правових заходів, спрямованих на виявлення, попередження, нейтралізацію та усунення загроз фінансовій стабільності підприємства. Такий механізм передбачає здійснення постійного моніторингу фінансового стану, аналізу фінансових ризиків, контролю за рухом фінансових ресурсів і оцінки ефективності фінансово-господарської діяльності. Важливою складовою механізму є також формування системи управлінських рішень, які забезпечують підтримання ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості підприємства [12; 18].

Крім того, механізм забезпечення фінансової безпеки має бути гнучким і адаптивним до змін зовнішнього середовища, оскільки фінансові загрози можуть мати як короткостроковий, так і довгостроковий характер. Ефективне функціонування такого механізму сприяє підвищенню рівня фінансової захищеності підприємства, зміцненню його конкурентних позицій, забезпеченню стабільного розвитку та формуванню умов для довгострокового функціонування в сучасних умовах господарювання.

Основними етапами формування механізму забезпечення фінансової безпеки підприємства є:

- проведення комплексної діагностики фінансового стану підприємства, оцінка особливостей його фінансово-господарської діяльності, рівня ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості;
- виявлення та аналіз внутрішніх і зовнішніх загроз фінансовій безпеці підприємства, а також узагальнення інформації щодо причин виникнення кризових ситуацій та їх наслідків;

- оцінка ефективності існуючої системи забезпечення фінансової безпеки та аналіз результативності раніше впроваджених заходів щодо мінімізації фінансових ризиків;
- розроблення адаптивного механізму фінансової безпеки, який передбачає формування заходів із усунення виявлених недоліків, удосконалення системи управління ризиками та визначення необхідних ресурсів;
- погодження та затвердження керівництвом підприємства запропонованого механізму забезпечення фінансової безпеки та бюджету на його реалізацію;
- практичне впровадження механізму фінансової безпеки у діяльність підприємства та організація контролю за його функціонуванням;
- проведення оцінки ефективності впровадженого механізму, аналіз отриманих результатів і внесення необхідних коригувань з метою підвищення рівня фінансової безпеки підприємства [10; 30].

Складові механізму забезпечення фінансової безпеки підприємства, які забезпечують комплексну систему оцінки та регулювання представлені в таблиці 1.2.

Таблиця 1.2

Складові механізму забезпечення фінансової безпеки підприємства

Складова механізму	Характеристика
Фінансовий аналіз	Передбачає оцінку фінансового стану підприємства шляхом аналізу показників ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості, прибутковості та ділової активності. Дозволяє своєчасно виявляти проблеми у фінансово-господарській діяльності та визначати рівень фінансової безпеки підприємства.
Управління фінансовими ризиками	Спрямоване на виявлення, оцінку, прогнозування та мінімізацію впливу фінансових ризиків на діяльність підприємства. Включає заходи щодо зниження ймовірності фінансових втрат, уникнення кризових ситуацій та забезпечення стабільності функціонування підприємства.

Складова механізму	Характеристика
Фінансовий контроль	Забезпечує постійний моніторинг руху фінансових ресурсів, дотримання фінансової дисципліни та ефективності використання коштів підприємства. Дає можливість виявляти відхилення від запланованих показників і своєчасно реагувати на негативні тенденції.

продовження таблиці 1.2

Фінансове планування	Передбачає формування фінансової стратегії та планів розвитку підприємства, визначення обсягів доходів, витрат, прибутку та потреби у фінансових ресурсах. Сприяє забезпеченню фінансової рівноваги та підвищенню ефективності управлінських рішень.
Інформаційне забезпечення	Полягає у формуванні системи збору, обробки, аналізу та використання фінансової інформації для прийняття управлінських рішень. Якісне інформаційне забезпечення дозволяє оперативно оцінювати фінансовий стан підприємства та прогнозувати можливі загрози.
Управління дебіторською та кредиторською заборгованістю	Спрямоване на контроль розрахунків із контрагентами, забезпечення своєчасного надходження коштів та недопущення надмірного зростання заборгованості. Ефективне управління заборгованістю позитивно впливає на ліквідність і платоспроможність підприємства.
Система моніторингу фінансової безпеки	Передбачає постійне спостереження за змінами у фінансовому середовищі підприємства, оцінку впливу зовнішніх і внутрішніх факторів та своєчасне виявлення потенційних загроз фінансовій безпеці.
Антикризове фінансове управління	Включає комплекс заходів, спрямованих на попередження фінансових криз, відновлення платоспроможності та стабілізацію фінансового стану підприємства у кризових умовах господарювання.

Джерело: [4; 13; 29]

Функції реалізації ефективного механізму забезпечення фінансової безпеки підприємства покладаються на систему управління підприємством та його структурні підрозділи, які беруть участь у процесі формування,

розподілу та контролю фінансових ресурсів. Провідна роль у забезпеченні фінансової безпеки належить керівництву підприємства, оскільки саме воно визначає фінансову політику, стратегічні напрями розвитку та приймає управлінські рішення щодо мінімізації фінансових ризиків і забезпечення стабільності діяльності підприємства. Керівництво також відповідає за формування системи контролю, організацію фінансового планування та впровадження заходів щодо підвищення рівня фінансової безпеки.

Важливе значення у реалізації механізму фінансової безпеки має фінансовий відділ або бухгалтерська служба підприємства. На ці структурні підрозділи покладаються функції аналізу фінансового стану, контролю за рухом фінансових ресурсів, оцінки ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості підприємства. Крім того, вони здійснюють моніторинг дебіторської та кредиторської заборгованості, формують фінансову звітність, проводять оцінку фінансових ризиків та забезпечують інформаційну підтримку управлінських рішень [14].

1.3. Методи управління фінансовою безпекою підприємства

Ефективне управління фінансовою безпекою підприємства неможливе без використання відповідних методів, які забезпечують своєчасне виявлення фінансових загроз, оцінку рівня фінансової стійкості та формування заходів щодо мінімізації ризиків. Методи управління фінансовою безпекою являють собою сукупність способів, інструментів і підходів, за допомогою яких здійснюється аналіз, планування, контроль та регулювання фінансової діяльності підприємства. Їх застосування дозволяє підтримувати стабільність фінансово-господарської діяльності, забезпечувати ефективне використання фінансових ресурсів та підвищувати рівень фінансової захищеності підприємства.

У сучасних умовах господарювання значення методів управління фінансовою безпекою суттєво зростає, оскільки підприємства функціонують

під впливом нестабільного економічного середовища, інфляційних процесів, воєнних ризиків, змін ринкової кон'юнктури та посилення конкуренції. Саме тому використання сучасних методів управління фінансовою безпекою (рисунок 1.2) сприяє своєчасному реагуванню на зміни зовнішнього середовища, мінімізації фінансових втрат та забезпеченню стабільного розвитку підприємства у довгостроковій перспективі.

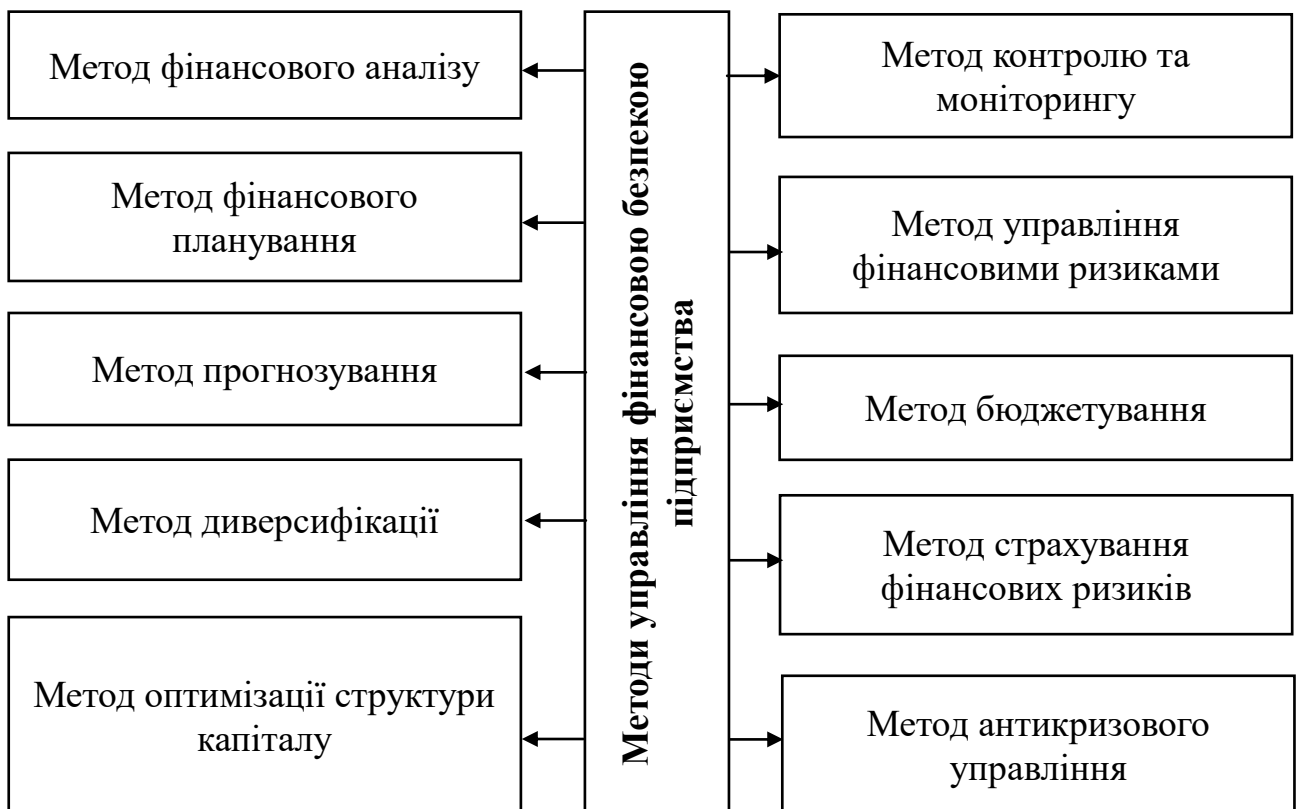

Рис. 1.2. Ключові об'єкти менеджменту безпеки організації

Джерело: сформовано автором на основі [7; 9; 18; 29; 34]

Метод фінансового аналізу передбачає дослідження фінансового стану підприємства за допомогою аналізу показників ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості, прибутковості та ділової активності. Використання цього методу дозволяє своєчасно виявляти негативні тенденції у діяльності підприємства, оцінювати рівень фінансової безпеки та визначати напрями покращення фінансового стану. Основними

інструментами є аналіз фінансової звітності, коефіцієнтний аналіз та оцінка фінансових результатів діяльності.

Метод фінансового планування полягає у формуванні фінансових планів, прогнозуванні доходів, витрат, прибутку та потреби у фінансових ресурсах. Цей метод сприяє забезпеченню фінансової рівноваги, підтриманню ліквідності та раціональному використанню фінансових ресурсів підприємства. Фінансове планування дозволяє визначити стратегічні напрями розвитку та забезпечити стабільність діяльності підприємства. Основними фінансовими планами, які використовуються підприємством у процесі забезпечення фінансової безпеки, є:

- план доходів, витрат, прибутку та рентабельності підприємства;
- бюджет руху грошових коштів і забезпечення ліквідності;
- план формування та використання фінансових ресурсів підприємства;
- інвестиційний і стратегічний фінансовий план розвитку підприємства;
- план управління дебіторською та кредиторською заборгованістю;
- податковий та бюджетний план діяльності структурних підрозділів;
- антикризовий фінансовий план і план мінімізації ризиків [18; 29].

Метод прогнозування спрямований на передбачення можливих змін у фінансовому стані підприємства та оцінку впливу зовнішніх і внутрішніх факторів на його фінансову безпеку. Використання прогнозування дає можливість підприємству підготуватися до можливих фінансових ризиків і своєчасно адаптувати систему управління до змін ринкового середовища.

Метод контролю та моніторингу передбачає постійне спостереження за фінансовими показниками діяльності підприємства, контроль за виконанням фінансових планів і своєчасне виявлення відхилень від запланованих результатів. Завдяки цьому методу підприємство може оперативно реагувати на загрози фінансовій безпеці та забезпечувати стабільність фінансово-господарської діяльності [28; 33].

Метод управління фінансовими ризиками полягає у виявленні, оцінці та мінімізації фінансових ризиків, які можуть негативно впливати на діяльність підприємства. До основних заходів належать:

- оцінка ймовірності виникнення ризиків;
- аналіз можливих фінансових втрат;
- розроблення заходів мінімізації ризиків;
- контроль за рівнем фінансових ризиків.

Метод бюджетування передбачає формування системи бюджетів підприємства та контроль за їх виконанням. Бюджетування дозволяє раціонально розподіляти фінансові ресурси, контролювати витрати та забезпечувати ефективність фінансової діяльності підприємства.

Метод диверсифікації спрямований на зниження рівня фінансових ризиків шляхом розподілу фінансових ресурсів між різними видами діяльності, ринками збуту або джерелами доходів. Диверсифікація дозволяє підприємству зменшити залежність від окремих факторів зовнішнього середовища та забезпечити стабільність функціонування [29].

Метод страхування фінансових ризиків полягає у захисті підприємства від можливих фінансових втрат шляхом укладання договорів страхування. Використання страхування сприяє зменшенню негативних наслідків непередбачуваних подій та підвищенню рівня фінансової безпеки. Крім того, страхування дозволяє підприємству забезпечити стабільність фінансової діяльності, мінімізувати ризик значних збитків та підтримувати безперервність господарських процесів.

Метод оптимізації структури капіталу передбачає забезпечення раціонального співвідношення власного та позикового капіталу підприємства. Використання цього методу дозволяє підтримувати фінансову стійкість, підвищувати рівень платоспроможності та мінімізувати фінансові ризики.

Метод антикризового управління включає комплекс заходів, спрямованих на попередження кризових ситуацій, стабілізацію фінансового

стану підприємства та відновлення його платоспроможності. Основними елементами антикризового управління є:

- виявлення кризових явищ;
- оцінка причин виникнення фінансових проблем;
- розроблення заходів фінансового оздоровлення;
- контроль за реалізацією антикризових заходів [9; 18; 29].

Висновки до першого розділу

Розглянуто теоретичні підходи до трактування сутності фінансової безпеки підприємства та встановлено, що вона є важливою складовою системи економічної безпеки суб'єкта господарювання. Визначено, що фінансова безпека характеризує рівень фінансової стійкості, платоспроможності, ліквідності та захищеності підприємства від внутрішніх і зовнішніх загроз. Досліджено основні функції, характеристики та фактори впливу на фінансову безпеку підприємства, що дозволило визначити її важливу роль у забезпеченні стабільного функціонування та розвитку підприємства.

Визначено сутність механізму забезпечення фінансової безпеки підприємства та досліджено його основні складові, серед яких фінансовий аналіз, управління ризиками, фінансовий контроль, планування, інформаційне забезпечення та моніторинг фінансового стану. Встановлено, що ефективність механізму фінансової безпеки залежить від своєчасного виявлення загроз, оцінки рівня фінансових ризиків та впровадження комплексу заходів щодо їх мінімізації. Розглянуто основні етапи формування механізму забезпечення фінансової безпеки підприємства та обґрунтовано необхідність застосування системного підходу до його реалізації.

Досліджено основні методи управління фінансовою безпекою підприємства, зокрема методи фінансового аналізу, фінансового планування,

прогнозування, контролю, бюджетування, управління фінансовими ризиками та антикризового управління. Визначено, що використання сучасних методів управління фінансовою безпекою сприяє підвищенню ефективності використання фінансових ресурсів, забезпеченню фінансової стійкості та мінімізації негативного впливу фінансових загроз. Обґрунтовано, що ефективне управління фінансовою безпекою є необхідною умовою стабільного розвитку підприємства в сучасних умовах господарювання.

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ БЕЗПЕКОЮ ПРИВАТНОГО ПІДПРИЄМСТВА «МУЛЬТИ АРТ»

2.1. Загальна характеристика підприємства

Приватне підприємство «Мульти Арт» засноване у 2007 році та з моменту створення здійснює діяльність у сфері поліграфічних послуг, поступово розширюючи масштаби виробництва та спектр наданих робіт. Підприємство спеціалізується на виготовленні різноманітної друкованої продукції, зокрема книг, брошур, каталогів, календарів, рекламних та ділових матеріалів, забезпечуючи повний цикл поліграфічних робіт — від додрукарської підготовки до післядрукарської обробки. Упродовж років функціонування «Мульти Арт» адаптувалося до змін ринкового середовища, впроваджувало сучасні технології та оновлювало виробниче обладнання, що дало змогу підвищити якість продукції та конкурентоспроможність на українському ринку. Підприємство орієнтується на співпрацю як з фізичними, так і з юридичними особами, забезпечуючи індивідуальний підхід до замовників та стабільність виконання договірних зобов'язань. Сьогодні приватне підприємство «Мульти Арт» займає стійкі позиції у поліграфічній галузі, поєднуючи виробничий досвід, професійний кадровий

потенціал та сучасні управлінські підходи в умовах динамічного розвитку економіки.

Друкарня «Мульти Арт» позиціонує себе як сучасне багатoproфільне поліграфічне підприємство з повним виробничим циклом, що забезпечує комплексне виконання поліграфічних робіт від підготовки макета до отримання готової продукції. До додрукарських процесів у друкарні «Мульти Арт» належать:

- приймання електронних макетів від замовників та первинна перевірка файлів на відповідність технічним вимогам друку, зокрема щодо форматів, роздільної здатності, колірних профілів, шрифтів і полів під обріз;

- аналіз якості наданих матеріалів, виявлення технічних помилок, можливих дефектів зображення або тексту, а також узгодження з замовником необхідних правок перед початком виробництва;

- коригування електронних файлів відповідно до виробничих стандартів підприємства, включаючи підготовку макетів до друку, налаштування параметрів кольороподілу та приведення матеріалів до єдиних технічних вимог;

- здійснення кольорокорекції з метою забезпечення точності передачі кольорів у друкованій продукції з урахуванням типу паперу, фарб і способу друку;

- верстка та доопрацювання макетів поліграфічної продукції, зокрема книг, брошур, каталогів, рекламних матеріалів та іншої друкованої продукції;

- виготовлення друкарських форм із використанням технології CtP (Computer-to-Plate), що передбачає прямий вивід зображення з цифрового файлу на друкарську пластину без застосування плівок, що підвищує точність, швидкість і якість підготовки до друку;

- контроль якості виготовлених друкарських форм та їх підготовка до передачі на друкарське виробництво.

Безпосередньо друкарський етап охоплює офсетний та цифровий друк різних форматів і накладів із застосуванням сучасного обладнання та

витратних матеріалів, що дозволяє забезпечити високу якість відбитків і точність передачі кольорів. Післядрукарські процеси включають фальцювання, різання, біговку, ламінування, тиснення, вибіркоче лакування, брошурування, палітурні роботи, скріплення продукції різними способами, а також пакування готових виробів. Окрім цього, підприємство здійснює виготовлення широкого асортименту поліграфічної продукції, зокрема:

- книг;
- журналів;
- брошур;
- каталогів;
- календарів;
- блокнотів;
- рекламної та ділової поліграфії;
- пакувальної продукції й етикеток.

Такий асортимент продукції дозволяє друкарні «Мульти Арт» задовольняти потреби різних категорій замовників та ефективно функціонувати в умовах сучасного конкурентного ринку.

Відповідно до загальнодоступної інформації про організаційно-правову діяльність та стан приватне підприємство «Мульти Арт»:

1. Юридична особа – приватне підприємство «Мульти Арт»;
2. Скорочена назва – ПП «Мульти Арт»;
3. Код ЄДРПОУ – 34921716;
4. Дата реєстрації підприємства – 28.02.2007 року;
5. Розмір статутного капіталу юридичної особи складає 1 000 000 гривень;
6. Юридична адреса підприємства – Україна, Львівська область, Жовківський район, село Гряда, вул. Шевченка, 5.

Друкарня заснована у 2007 році та з моменту свого створення орієнтується на надання високоякісних поліграфічних послуг, що охоплюють виготовлення різноманітної друкованої продукції. Основними напрямками

діяльності підприємства є друк книг, журналів, каталогів, брошур та іншої видавничої і рекламної продукції, що потребує високої точності, якісної передачі кольорів і дотримання технологічних стандартів. Упродовж років функціонування друкарня поступово розширювала виробничі можливості, удосконалювала технологічні процеси та впроваджувала сучасне обладнання, що дозволило забезпечити стабільну якість продукції та відповідність вимогам замовників. Спеціалізація на виготовленні складної та багатотиражної поліграфічної продукції сприяла формуванню позитивної ділової репутації підприємства та його закріпленню на українському ринку поліграфічних послуг.

Приватне підприємство «Мульти Арт» використовує новітнє обладнання та сучасні технології, які дозволяють:

- забезпечувати високу якість друку та точну передачу кольорів відповідно до професійних поліграфічних стандартів;
- виконувати друк різних форматів і тиражів з урахуванням індивідуальних вимог замовників;
- скорочувати терміни виконання замовлень завдяки високій продуктивності обладнання;
- підвищувати ефективність виробничих процесів і раціонально використовувати матеріальні ресурси;
- забезпечувати стабільність якості продукції на всіх етапах виробничого циклу;
- здійснювати повний цикл поліграфічних робіт, включаючи додрукарську підготовку, друк і післядрукарську обробку;
- мінімізувати виробничі втрати та зменшувати собівартість поліграфічної продукції;
- оперативно адаптуватися до змін попиту та вимог ринку поліграфічних послуг;

- підвищувати рівень конкурентоспроможності підприємства на українському ринку;
- забезпечувати відповідність продукції сучасним естетичним і функціональним вимогам клієнтів.

Згідно з видами діяльності (КВЕД) приватне підприємство «Мульти Арт» здійснює:

1. Основний вид діяльності: 18.12 Друкування іншої продукції.

2. Інші види діяльності:

- 18.13 Виготовлення друкарських форм і надання інших поліграфічних послуг;
- 18.14 Брошурувально-палітурна діяльність і надання пов'язаних із нею послуг;
- 46.90 Неспеціалізована оптова торгівля;
- 58.19 Інші види видавничої діяльності;
- 73.11 Рекламні агентства.

До складу уповноважених осіб, що володіють статутним капіталом приватного підприємства «Мульти Арт» входять (рисунок 2.1).

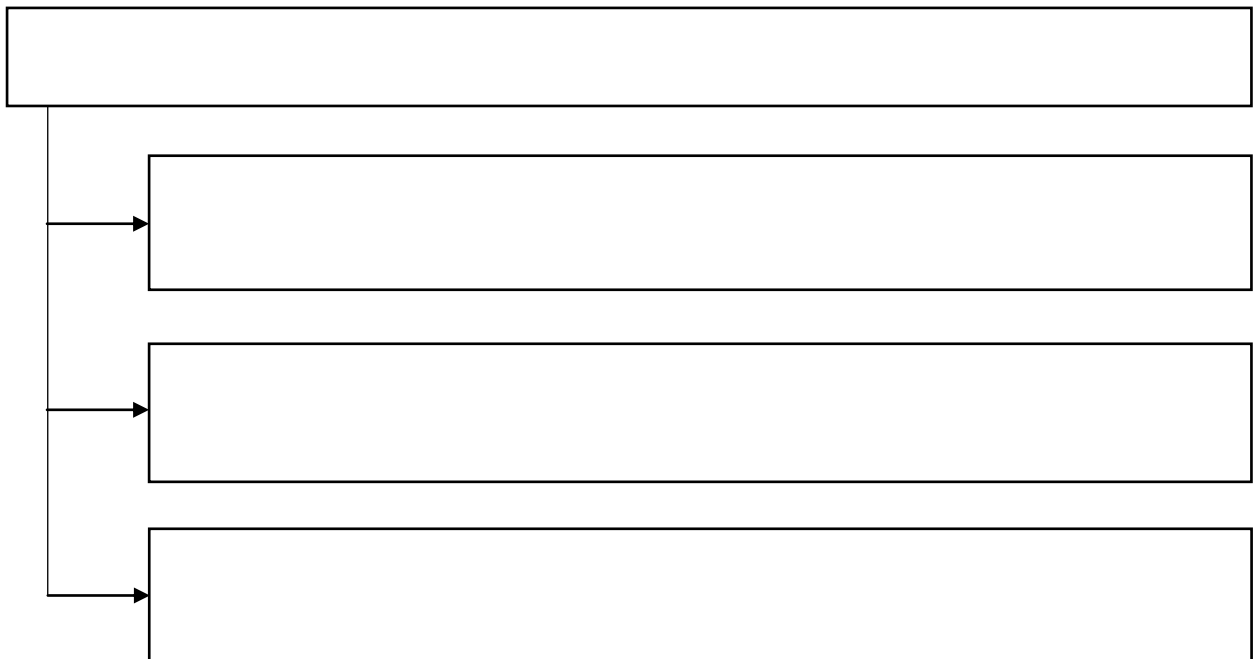

Рис. 2.1. Склад засновників та уповноважених осіб приватного підприємства «Мульти Арт»

Джерело: сформовано автором на основі [24]

Діяльність приватного підприємства «Мульти Арт» забезпечується роботою кваліфікованого персоналу, який залучений до всіх етапів поліграфічного виробництва та управління підприємством. Працівники друкарні виконують як виробничі, так і організаційно-управлінські функції, що дозволяє забезпечити безперервність технологічного процесу, дотримання строків виконання замовлень і належний рівень якості готової продукції. Кадровий склад підприємства включає адміністративний персонал, менеджерів із роботи з клієнтами, фахівців додрукарської підготовки, операторів друкарського обладнання та працівників після друкарської ділянки, кожен із яких відповідає за конкретний етап виробничого процесу.

Важливим елементом ринкового позиціювання друкарні «Мульти Арт» є акцент на високому рівні технологічного забезпечення виробництва. Підприємство використовує сучасне поліграфічне обладнання, яке налічує понад 20 одиниць техніки, зокрема друкарські машини провідних світових виробників Heidelberg та Roland, що забезпечує високу продуктивність і точність друку. У виробничому процесі застосовуються фарби європейського виробництва, зокрема фарби торговельної марки HUBER, а також якісні папери європейських постачальників, що дозволяє досягати стабільної якості та відповідності міжнародним стандартам.

2.2. Аналіз фінансово-господарської діяльності приватного підприємства «Мульти Арт»

Аналіз фінансово-економічного стану приватного підприємства «Мульти Арт» свідчить про поступове покращення результатів його діяльності та

зміцнення фінансової стійкості упродовж 2022–2024 років. Підприємство змогло оптимізувати структуру активів і пасивів, скоротити боргове навантаження та забезпечити зростання власного капіталу, що позитивно вплинуло на рівень платоспроможності. Перехід від збиткової до прибуткової діяльності підтверджує ефективність управління фінансовими ресурсами та створює передумови для подальшого стабільного розвитку «Мульти Арт».

Здійснено аналіз активів приватного підприємства «Мульти Арт» (таблиця 2.1) відповідно до даних фінансової звітності підприємства за 2022–2024 роки, наведених у Додатках А та Б. Такий аналіз дає змогу оцінити структуру і динаміку активів, визначити зміни у співвідношенні необоротних і оборотних активів, а також виявити основні тенденції використання майнового потенціалу підприємства. Отримані результати є основою для оцінки фінансової стійкості та ефективності господарської діяльності підприємства.

Таблиця 2.1

Аналіз складу і динаміки активів приватного підприємства «Мульти Арт» у 2022-2024 роках, тис. грн.

Показники	2022	2023	2024	Відхиленн я 2024-2022 (тис. грн)	Відхиленн я 2024-2023 (тис. грн)
Нематеріальні активи	2,0	1,7	2,8	0,8	1,1
Незавершені капітальні інвестиції	57,0	15,6	15,6	-41,4	0,0
Основні засоби	1449,8	1293,4	1168,3	-281,5	-125,1
Довгострокові біологічні активи	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Довгострокові фінансові інвестиції	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Інші необоротні активи	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Усього необоротних активів	1508,8	1310,7	1186,7	-322,1	-124,0
Запаси	536,3	413,7	111,0	-425,3	-302,7
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	133,6	223,8	254,2	120,6	30,4
Дебіторська заборгованість за бюджетом	10,8	0,0	120,9	110,1	120,9

Інша поточна дебіторська заборгованість	30,2	4,8	44,2	14,0	39,4
Поточні фінансові інвестиції	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Грошові кошти та їх еквіваленти	69,3	193,7	141,0	71,7	-52,7
Витрати майбутніх періодів	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Інші оборотні активи	234,0	177,2	109,6	-124,4	-67,6
Усього оборотних активів	1014,2	1013,2	780,9	-233,3	-232,3
Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Усього активів	2523,0	2323,9	1967,6	-555,4	-356,3

З таблиці 2.1 видно, що загальна вартість активів приватного підприємства «Мульти Арт» упродовж 2022–2024 років зменшилася з 2523,0 тис. грн у 2022 році до 1967,6 тис. грн у 2024 році, тобто на 555,4 тис. грн, що свідчить про скорочення майнового потенціалу підприємства. Обсяг необоротних активів за цей період зменшився з 1508,8 тис. грн до 1186,7 тис. грн (–322,1 тис. грн), при цьому основні засоби скоротилися на 281,5 тис. грн, Водночас нематеріальні активи незначно зросли з 2,0 тис. грн до 2,8 тис. грн, що свідчить про використання програмного забезпечення чи інших нематеріальних ресурсів у діяльності підприємства.

Оборотні активи підприємства у 2024 році становили 780,9 тис. грн, що на 233,3 тис. грн менше порівняно з 2022 роком. Найбільше скорочення спостерігається за статтею запасів, які зменшилися з 536,3 тис. грн до 111,0 тис. грн (–425,3 тис. грн), що може свідчити про оптимізацію складських залишків або зменшення обсягів виробництва. Водночас дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи та послуги зросла з 133,6 тис. грн до 254,2 тис. грн (+120,6 тис. грн), що вказує на збільшення обсягів реалізації з відстрочкою платежу та потребує посилення контролю за розрахунками з контрагентами. Позитивною тенденцією є зростання грошових коштів і їх еквівалентів з 69,3 тис. грн у 2022 році до 141,0 тис. грн у 2024 році, що свідчить про збереження достатнього рівня ліквідності та платоспроможності приватного підприємства «Мульти Арт».

Аналіз власного капіталу «Мульти Арт» показано в таблиці 2.2.

Таблиця 2.2

Аналіз складу і динаміки власного капіталу приватного підприємства «Мульти Арт» у 2022-2024 роках, тис. грн.

Показники	2022	2023	2024	Відхилення 2024-2022 (тис. грн)	Відхилення 2024-2023 (тис. грн)
Зареєстрований пайовий капітал	1000,0	1000,0	1000,0	0,0	0,0
Додатковий капітал	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Резервний капітал	6,3	6,3	30,0	23,7	23,7
Нерозподілений прибуток	-544,9	-263,1	-16,0	528,9	247,1
Усього власного капіталу	461,9	743,2	1014,0	552,1	270,8

З таблиці 2.2 видно, що власний капітал приватного підприємства «Мульти Арт» упродовж 2022–2024 років має чітку тенденцію до зростання. Його загальний обсяг збільшився з 461,9 тис. грн у 2022 році до 1014,0 тис. грн у 2024 році, тобто на 552,1 тис. грн, що свідчить про зміцнення фінансової стійкості та підвищення рівня фінансової незалежності підприємства. Зареєстрований пайовий капітал протягом усього аналізованого періоду залишався незмінним на рівні 1000,0 тис. грн, що вказує на стабільність внесків власників і відсутність додаткової емісії капіталу.

Позитивні зміни відбулися у структурі власного капіталу за рахунок скорочення непокритого збитку. Так, нерозподілений прибуток у 2022 році мав від’ємне значення –544,9 тис. грн, тоді як у 2024 році його величина становила –16,0 тис. грн, тобто покращення склало 528,9 тис. грн. Це свідчить про поступове відновлення фінансових результатів діяльності підприємства та перехід до прибуткової роботи. Крім того, резервний капітал зріс з 6,3 тис. грн у 2022 році до 30,0 тис. грн у 2024 році, що є позитивною тенденцією та вказує на формування внутрішніх фінансових резервів для покриття можливих ризиків у майбутньому.

Тепер проаналізуємо зобов'язання приватного підприємства «Мульти Арт» (таблиця 2.3).

Таблиця 2.3

Аналіз складу і динаміки зобов'язань приватного підприємства «Мульти Арт» у 2022-2024 роках, тис. грн.

Показники	2022	2023	2024	Відхилення 2024-2022 (тис. грн)	Відхилення 2024-2023 (тис. грн)
Зареєстрований пайовий капітал	1000,0	1000,0	1000,0	0,0	0,0
Додатковий капітал	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Резервний капітал	6,3	6,3	30,0	23,7	23,7
Нерозподілений прибуток	-544,9	-263,1	-16,0	528,9	247,1
Усього власного капіталу	461,9	743,2	1014,0	552,1	270,8

продовження таблиці 2.3

Усього довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	482,1	73,4	0,0	-482,1	-73,4
Короткострокові кредити банків	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Поточна кредиторська заборгованість за довготроковими зобов'язаннями	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	473,9	675,6	633,3	159,4	-42,3
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	22,5	74,8	39,9	17,4	-34,9
Поточна кредиторська заборгованість з податку на прибуток	22,5	60,5	39,9	17,4	-20,6

З таблиці 2.3 видно, що зобов'язання приватного підприємства «Мульти Арт» упродовж 2022–2024 років зазнали суттєвих змін, які загалом свідчать про зниження боргового навантаження та покращення фінансової стійкості підприємства. Обсяг довгострокових зобов'язань, цільового фінансування та

забезпечень у 2022 році становив 482,1 тис. грн, у 2023 році скоротився до 73,4 тис. грн, а у 2024 році був повністю відсутній, що означає зменшення на 482,1 тис. грн порівняно з 2022 роком. Така динаміка свідчить про погашення довгострокових зобов'язань і зниження фінансових ризиків у довгостроковій перспективі.

У структурі поточних зобов'язань найбільшу питому вагу займає кредиторська заборгованість за товари, роботи та послуги. Її обсяг зріс з 473,9 тис. грн у 2022 році до 675,6 тис. грн у 2023 році, що може бути пов'язано з активізацією господарської діяльності та розширенням обсягів закупівель. У 2024 році даний показник дещо зменшився до 633,3 тис. грн, тобто на 42,3 тис. грн порівняно з 2023 роком, проте залишився на 159,4 тис. грн вищим за рівень 2022 року, що вказує на збереження значного обсягу поточних розрахунків із постачальниками.

Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом зросла з 22,5 тис. грн у 2022 році до 74,8 тис. грн у 2023 році, однак у 2024 році скоротилася до 39,9 тис. грн, що свідчить про покращення податкової дисципліни підприємства. Аналогічна тенденція спостерігається і щодо заборгованості з податку на прибуток, яка у 2024 році становила 39,9 тис. грн, зменшившись на 20,6 тис. грн порівняно з 2023 роком. Загалом проведений аналіз зобов'язань дозволяє зробити висновок, що приватне підприємство «Мульти Арт» поступово знижує залежність від позикових коштів, оптимізує структуру зобов'язань та підвищує рівень фінансової стабільності в умовах сучасного економічного середовища.

Тепер проаналізуємо фінансові результати «Мульти Арт» (таблиця 2.4).

Таблиця 2.4

Аналіз складу і динаміки фінансових результатів приватного підприємства «Мульти Арт» у 2022-2024 роках, тис. грн.

Показники	2022	2023	2024	Відхилення 2024-2022 (тис. грн)	Відхилення 2024-2023 (тис. грн)
-----------	------	------	------	---------------------------------------	---------------------------------------

Чистий дохід від реалізації товарів, робіт, послуг	3 035,1	5 939,7	5 448,4	2 413,3	-491,3
Інші операційні доходи	50,9	341,2	443,6	392,7	102,4
Інші доходи	168,5	1,6	1,4	-167,1	-0,2
Разом (всього) доходів	3 254,5	6 282,5	5 893,4	2 638,9	-389,1
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	3 018,8	4 954,2	4 534,9	1 516,1	-419,3
Інші операційні витрати	51,8	917,1	970,3	918,5	53,2
Інші витрати	427,0	55,4	47,5	-379,5	-7,9
Разом (всього) витрат	3 497,6	5 926,7	5 552,7	2 055,1	-374,0
Фінансовий результат до оподаткування	-243,1	355,8	340,7	583,8	-15,1
Податок на прибуток	33,1	74,0	69,9	36,8	-4,1

З таблиці 2.4 видно, що фінансові результати діяльності приватного підприємства «Мульти Арт» у 2022–2024 роках характеризуються помітними якісними змінами, насамперед у частині формування доходів і кінцевого фінансового результату. Обсяг чистого доходу від реалізації у 2024 році становив 5 448,4 тис. грн, що значно перевищує показник 2022 року, однак є дещо нижчим за рівень 2023 року, що може свідчити про стабілізацію обсягів реалізації після періоду активного зростання. Збільшення інших операційних доходів до 443,6 тис. грн у 2024 році вказує на розширення допоміжних напрямів діяльності та більш ефективного використання наявних ресурсів.

Аналіз структури витрат показує, що підприємство у досліджуваному періоді здійснювало політику контролю та перерозподілу витрат. Попри зростання собівартості реалізованої продукції порівняно з 2022 роком, у 2024 році її рівень знизився відносно 2023 року, що може свідчити про підвищення ефективності виробничих процесів. Водночас істотний обсяг інших операційних витрат у 2023–2024 роках відображає додаткові витрати, пов'язані з адаптацією діяльності підприємства до умов воєнного стану, зростанням цін на ресурси та забезпеченням безперервності виробництва.

Показники фінансового результату підтверджують позитивні зрушення у діяльності підприємства. Якщо у 2022 році «Мульти Арт» працювало зі збитком, то у 2023–2024 роках підприємство досягло прибутковості, забезпечивши позитивний фінансовий результат до оподаткування та чистий прибуток. Незначне зменшення чистого прибутку у 2024 році порівняно з 2023 роком не має критичного характеру та може бути пов'язане зі зростанням операційних витрат і податкового навантаження. Загалом фінансові результати свідчать про здатність приватного підприємства «Мульти Арт» адаптуватися до змін ринкового середовища та забезпечувати стабільність господарської діяльності.

2.3. Оцінка рівня фінансової безпеки приватного підприємства «Мульти Арт»

Одним із важливих методів оцінки ефективності управління фінансовою безпекою підприємства є аналіз фінансових показників, які характеризують рівень його стабільності та результативності діяльності. Особливе значення мають показники ліквідності, рентабельності, фінансової стійкості та ділової активності, оскільки саме вони дозволяють комплексно оцінити фінансовий стан підприємства, рівень його платоспроможності та ефективність використання фінансових ресурсів. Проведення такого аналізу дає можливість своєчасно виявити негативні тенденції, оцінити рівень фінансових ризиків та визначити напрями підвищення рівня фінансової безпеки підприємства. Для початку розрахуємо показники ліквідності ПП «Мульти Арт» за 2022-2024 роки (таблиця 2.5).

Таблиця 2.5

Показники ліквідності приватного підприємства «Мульти Арт» за 2022-2024 роки

Показники	2022	2023	2024	Відхилення 2024-2022 (тис. грн)	Відхилення 2024-2023 (тис. грн)
Коефіцієнт поточної ліквідності	1,96	1,35	1,16	-0,8	-0,19
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,92	0,8	1	0,08	0,2
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,13	0,26	0,18	0,05	-0,08
Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами	-1,03	-0,56	-0,22	0,81	0,34

Проведений аналіз показників ліквідності ПП «Мульти Арт» свідчить про загальне покращення окремих аспектів фінансової безпеки підприємства упродовж 2022–2024 років. Зокрема, коефіцієнт швидкої ліквідності у 2024 році досяг нормативного значення 1, що свідчить про підвищення здатності підприємства своєчасно погашати поточні зобов'язання за рахунок найбільш ліквідних активів. Водночас зниження коефіцієнта поточної ліквідності з 1,96 у 2022 році до 1,16 у 2024 році вказує на певне скорочення запасу фінансової стійкості та потребує посилення контролю за структурою оборотних активів і поточних зобов'язань. Незважаючи на від'ємне значення коефіцієнта забезпеченості власними оборотними коштами, його позитивна динаміка свідчить про поступове зміцнення фінансової безпеки та покращення забезпеченості підприємства власними фінансовими ресурсами.

Тепер розрахуємо показники фінансової стійкості ПП «Мульти Арт» у 2022–2024 роках (таблиця 2.6).

Таблиця 2.6

Показники фінансової стійкості приватного підприємства «Мульти Арт» за 2022-2024 роки

Показники	2022	2023	2024	Відхилення 2024-2022 (тис. грн)	Відхилення 2024-2023 (тис. грн)
Коефіцієнт автономії	0,18	0,32	0,52	0,34	0,2
Коефіцієнт фінансової	5,46	3,13	1,94	-3,52	-1,19

залежності					
Коефіцієнт фінансової стійкості	0,37	0,35	0,52	0,15	0,17
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	-2,27	-0,76	-0,17	2,1	0,59
Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	0,82	0,68	0,48	-0,34	-0,2

Аналіз показників фінансової стійкості ПП «Мульти Арт» свідчить про поступове зміцнення рівня фінансової безпеки підприємства упродовж 2022–2024 років. Зростання коефіцієнта автономії з 0,18 у 2022 році до 0,52 у 2024 році вказує на підвищення рівня фінансової незалежності підприємства та збільшення частки власного капіталу у структурі джерел фінансування. Одночасно спостерігається суттєве зниження коефіцієнта фінансової залежності з 5,46 до 1,94, що свідчить про скорочення залежності підприємства від позикових коштів та зменшення фінансових ризиків. Позитивною тенденцією є також зростання коефіцієнта фінансової стійкості до 0,52 у 2024 році, що характеризує покращення здатності підприємства забезпечувати стабільність фінансово-господарської діяльності. Незважаючи на від’ємне значення коефіцієнта маневреності власного капіталу, його позитивна динаміка та зниження коефіцієнта концентрації позикового капіталу свідчать про поступове зміцнення фінансової безпеки та покращення структури капіталу підприємства.

Розрахуємо показники рентабельності приватного підприємства «Мульти Арт» за 2022-2024 роки (таблиці 2.7).

Таблиці 2.7

Показники рентабельності приватного підприємства «Мульти Арт» за 2022-2024 роки

Показники	2022	2023	2024	Відхилення 2024-2022 (тис. грн)	Відхилення 2024-2023 (тис. грн)
Рентабельність продажів, %	-9,1	4,74	4,97	14,07	0,23

Рентабельність активів (ROA), %	-10,95	12,13	13,76	24,71	1,63
Рентабельність діяльності, %	-6,95	6	6,14	13,09	0,14

Аналіз показників рентабельності ПП «Мульти Арт» свідчить про суттєве покращення ефективності діяльності та зміцнення фінансової безпеки підприємства упродовж 2022–2024 років. Якщо у 2022 році підприємство було збитковим, про що свідчать від’ємні значення рентабельності продажів (-9,1 %), активів (-10,95 %) та власного капіталу (-59,8 %), то вже у 2023–2024 роках спостерігається перехід до прибуткової діяльності та зростання всіх основних показників рентабельності. Позитивна динаміка рентабельності активів, продажів і діяльності вказує на підвищення ефективності використання фінансових ресурсів, зміцнення фінансової стійкості та покращення рівня фінансової безпеки підприємства.

Розрахуємо показники ділової активності приватного підприємства «Мульти Арт» за 2022-2024 роки (таблиці 2.8).

Таблиці 2.8

Показники ділової активності приватного підприємства «Мульти Арт» за 2022-2024 роки

Показники	2022	2023	2024	Відхилення 2024-2022 (тис. грн)	Відхилення 2024-2023 (тис. грн)
Коефіцієнт оборотності активів	1,2	2,56	2,77	1,57	0,21
Коефіцієнт оборотності оборотних активів	2,99	5,86	6,98	3,99	1,12
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	17,42	26,06	13,01	-4,41	-13,05
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	6,37	7,33	7,16	0,79	-0,17

Аналіз показників ділової активності ПП «Мульти Арт» свідчить про підвищення ефективності використання ресурсів підприємства та загальне зміцнення його фінансової безпеки упродовж 2022–2024 років. Зокрема, коефіцієнт оборотності активів зріс з 1,2 у 2022 році до 2,77 у 2024 році, що вказує на підвищення ефективності використання майна підприємства для формування доходу. Позитивною тенденцією є також зростання коефіцієнта оборотності оборотних активів з 2,99 до 6,98, що свідчить про прискорення обігу оборотних коштів та покращення результативності операційної діяльності. Водночас зниження коефіцієнта оборотності дебіторської заборгованості у 2024 році до 13,01 може свідчити про збільшення термінів погашення заборгованості контрагентами, що потребує посилення контролю за розрахунками з дебіторами з метою підтримання належного рівня фінансової безпеки підприємства.

Позитивною тенденцією діяльності ПП «Мульти Арт» є отримання чистого прибутку у 2023–2024 роках, що свідчить про покращення результатів фінансово-господарської діяльності підприємства, підвищення ефективності використання фінансових ресурсів та поступове зміцнення рівня його фінансової безпеки.

Висновки до другого розділу

Досліджено, що приватне підприємство «Мульти Арт» є сучасним поліграфічним підприємством із повним виробничим циклом, діяльність якого спрямована на виготовлення широкого асортименту друкованої продукції та забезпечення потреб різних категорій клієнтів. Встановлено, що підприємство поступово адаптується до сучасних умов господарювання, використовуючи сучасні технології друку, удосконалюючи виробничі процеси та підтримуючи конкурентні позиції на ринку поліграфічних послуг.

Аналіз активів ПП «Мульти Арт» показав, що загальна вартість активів підприємства упродовж 2022–2024 років зменшилася з 2523,0 тис. грн до 1967,6 тис. грн, тобто на 555,4 тис. грн, що свідчить про скорочення майнового потенціалу підприємства. Аналіз пасивів показав, що обсяг власного капіталу ПП «Мульти Арт» зріс з 461,9 тис. грн у 2022 році до 1014,0 тис. грн у 2024 році, тобто на 552,1 тис. грн, тоді як довгострокові зобов'язання скоротилися з 482,1 тис. грн до 0 тис. грн, що свідчить про підвищення фінансової стійкості та зниження залежності від позикових коштів.

Аналіз показників фінансової безпеки свідчить про загальне покращення фінансового стану ПП «Мульти Арт» упродовж досліджуваного періоду. Зокрема, спостерігається зростання показників рентабельності, фінансової стійкості та ділової активності, що характеризує підвищення ефективності використання фінансових ресурсів підприємства. Водночас окремі показники ліквідності та оборотності дебіторської заборгованості вказують на необхідність посилення контролю за управлінням оборотними активами та розрахунками з контрагентами.

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ПРИВАТНОГО ПІДПРИЄМСТВА «МУЛЬТИ АРТ»

У сучасних умовах господарювання забезпечення належного рівня фінансової безпеки підприємства є одним із ключових чинників його стабільного функціонування та розвитку. Вплив економічної нестабільності, інфляційних процесів, воєнних ризиків, змін ринкового середовища та посилення конкуренції обумовлює необхідність постійного вдосконалення системи управління фінансовою безпекою підприємств. Особливого значення це набуває для підприємств поліграфічної галузі, діяльність яких значною мірою залежить від рівня платоспроможності клієнтів, вартості матеріальних ресурсів та ефективності організації фінансово-господарської діяльності.

Проведений аналіз фінансового стану приватного підприємства «Мульти Арт» дозволив виявити як позитивні тенденції розвитку підприємства, так і окремі проблемні аспекти, пов'язані з ліквідністю, управлінням оборотними активами та дебіторською заборгованістю. У зв'язку з цим виникає необхідність розроблення та впровадження ефективних напрямів підвищення рівня фінансової безпеки підприємства, які сприятимуть зміцненню

фінансової стійкості, мінімізації фінансових ризиків та забезпеченню стабільного розвитку підприємства у довгостроковій перспективі.

На нашу думку, для підвищення рівня фінансової безпеки приватного підприємства «Мульти Арт» доцільно реалізувати комплекс заходів, спрямованих на зміцнення фінансової стійкості підприємства, підвищення ефективності використання фінансових ресурсів та мінімізацію фінансових ризиків. Зокрема, основними напрямками підвищення рівня фінансової безпеки підприємства є:

- 1) удосконалення системи управління фінансовими ресурсами та фінансового планування;
- 2) підвищення рівня ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості підприємства;
- 3) оптимізація управління дебіторською і кредиторською заборгованістю;
- 4) впровадження сучасних методів управління фінансовими ризиками та посилення системи фінансового контролю.

Удосконалення системи управління фінансовими ресурсами та фінансового планування є одним із ключових напрямів підвищення рівня фінансової безпеки приватного підприємства «Мульти Арт». Ефективне управління фінансовими ресурсами дозволяє забезпечити стабільність фінансово-господарської діяльності підприємства, підтримувати належний рівень платоспроможності та мінімізувати ризик виникнення фінансових труднощів. В умовах нестабільного економічного середовища та зростання вартості матеріальних ресурсів важливого значення набуває раціональний розподіл фінансових ресурсів, контроль за витратами та формування ефективної системи фінансового планування.

Для приватного підприємства «Мульти Арт» удосконалення системи управління фінансовими ресурсами доцільно здійснювати за такими напрямками:

- удосконалення системи фінансового планування та прогнозування доходів і витрат підприємства;

- посилення контролю за рухом грошових коштів та забезпечення стабільності грошових потоків;
- оптимізація структури витрат підприємства та скорочення непродуктивних витрат;
- формування резервного фонду для покриття можливих фінансових ризиків і непередбачуваних витрат;
- підвищення ефективності використання фінансових ресурсів і оборотного капіталу;
- впровадження сучасних цифрових інструментів фінансового планування та контролю;
- удосконалення системи бюджетування та контролю за виконанням фінансових планів підприємства.

Підвищення рівня ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості є важливим напрямом зміцнення фінансової безпеки приватного підприємства «Мульти Арт». Саме показники ліквідності та фінансової стійкості характеризують здатність підприємства своєчасно виконувати свої фінансові зобов'язання, підтримувати стабільність господарської діяльності та забезпечувати належний рівень фінансової незалежності. Проведений аналіз показав, що окремі показники ліквідності підприємства потребують покращення, що обумовлює необхідність впровадження заходів щодо оптимізації структури активів і пасивів, підвищення ефективності управління оборотними коштами та зміцнення власного капіталу. Для приватного підприємства «Мульти Арт» підвищення рівня ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості доцільно здійснювати за такими напрямами:

- збільшення частки власного капіталу у структурі джерел фінансування підприємства;

- скорочення обсягів поточних зобов'язань і недопущення надмірного зростання кредиторської заборгованості;
- оптимізація структури оборотних активів та забезпечення достатнього рівня грошових коштів;
- підвищення ефективності використання оборотного капіталу та прискорення обігу коштів;
- забезпечення постійного контролю за показниками ліквідності та фінансової стійкості;
- формування фінансових резервів для покриття можливих ризиків і непередбачуваних витрат;
- удосконалення політики управління витратами з метою забезпечення стабільного рівня прибутковості підприємства;
- підвищення ефективності фінансового планування та прогнозування грошових потоків.

Оптимізація управління дебіторською заборгованістю є важливим напрямом підвищення рівня фінансової безпеки ПП «Мульти Арт», оскільки значний обсяг дебіторської заборгованості призводить до уповільнення обігу грошових коштів, зниження ліквідності та погіршення платоспроможності підприємства. Скорочення дебіторської заборгованості сприятиме прискоренню оборотності коштів, збільшенню обсягів вільних фінансових ресурсів та підвищенню фінансової стійкості підприємства. Для оцінки впливу скорочення дебіторської заборгованості на фінансову безпеку ПП «Мульти Арт» проведемо прогнозний розрахунок за даними 2024 року та скоротимо її (в прогнозі) на 10%, 20%, 30%, 40%, 50% (таблиця 3.1).

Таблиця 3.1

Прогнозований вплив скорочення дебіторської заборгованості на показники фінансової безпеки ПП «Мульти Арт»

Показники	Факт 2024	-10 %	-20 %	-30 %	-40 %	-50 %
-----------	-----------	-------	-------	-------	-------	-------

Показники	Факт 2024	-10 %	-20 %	-30 %	-40 %	-50 %
Дебіторська заборгованість, тис. грн	419,3	377,4	335,4	293,5	251,6	209,7
Грошові кошти, тис. грн	141,0	182,9	224,9	266,8	308,7	350,6
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,18	0,24	0,29	0,35	0,40	0,46
Коефіцієнт швидкої ліквідності	1,00	1,06	1,13	1,19	1,26	1,32
Оборотність дебіторської заборгованості	13,01	14,46	16,24	18,57	21,65	25,99

Проведені розрахунки свідчать, що скорочення дебіторської заборгованості позитивно впливає на рівень фінансової безпеки приватного підприємства «Мульти Арт». Зокрема, зменшення дебіторської заборгованості на 50 % дозволяє збільшити обсяг грошових коштів до 350,6 тис. грн та підвищити коефіцієнт абсолютної ліквідності з 0,18 до 0,46, що свідчить про покращення здатності підприємства своєчасно виконувати поточні фінансові зобов'язання. Крім того, прискорення оборотності дебіторської заборгованості сприяє підвищенню ефективності використання оборотних активів, зниженню ризику втрати коштів та зміцненню фінансової стійкості підприємства. Отже, оптимізація управління дебіторською заборгованістю є важливим напрямом підвищення рівня фінансової безпеки приватного підприємства «Мульти Арт».

Крім того, скорочення обсягів дебіторської заборгованості дозволить підприємству зменшити ризик виникнення прострочених платежів та втрати частини фінансових ресурсів. Це також сприятиме підвищенню рівня платоспроможності, стабільності грошових потоків і зміцненню загального рівня фінансової безпеки приватного підприємства «Мульти Арт».

Впровадження сучасних методів управління фінансовими ризиками та посилення системи фінансового контролю є важливим напрямом підвищення рівня фінансової безпеки приватного підприємства «Мульти Арт». У

сучасних умовах господарювання діяльність підприємства супроводжується значною кількістю фінансових ризиків, пов'язаних із нестабільністю економічного середовища, інфляційними процесами, зміною вартості матеріальних ресурсів, коливанням попиту та ризиком неплатежів з боку контрагентів. Саме тому важливого значення набуває формування ефективної системи управління фінансовими ризиками, яка дозволить своєчасно виявляти потенційні загрози, оцінювати їх вплив та впроваджувати заходи щодо мінімізації негативних наслідків для підприємства.

Для ПП «Мульти Арт» впровадження сучасних методів управління фінансовими ризиками доцільно здійснювати за такими напрямками:

- проведення постійного моніторингу фінансових ризиків та оцінки їх впливу на діяльність підприємства;
- посилення системи внутрішнього фінансового контролю та контролю за рухом грошових коштів;
- удосконалення системи контролю за дебіторською та кредиторською заборгованістю;
- диверсифікація клієнтської бази та джерел формування доходів підприємства;
- формування резервів для покриття можливих фінансових втрат і непередбачуваних витрат;
- використання сучасних цифрових технологій для автоматизації фінансового контролю та аналізу фінансових показників;
- страхування окремих видів фінансових ризиків і майнових активів підприємства;
- удосконалення системи фінансового планування та прогнозування можливих кризових ситуацій.

Реалізація запропонованих заходів сприятиме підвищенню рівня фінансової стійкості приватного підприємства «Мульти Арт», мінімізації

негативного впливу фінансових ризиків та забезпеченню стабільного розвитку підприємства у довгостроковій перспективі.

Висновки до третього розділу

Запропоновані напрями підвищення рівня фінансової безпеки ПП «Мульти Арт» спрямовані на зміцнення фінансової стійкості підприємства, підвищення рівня ліквідності, оптимізацію структури фінансових ресурсів та мінімізацію фінансових ризиків. Встановлено, що важливе значення для забезпечення фінансової безпеки підприємства мають удосконалення системи фінансового планування, підвищення ефективності управління оборотними активами, скорочення дебіторської заборгованості та посилення системи фінансового контролю.

Обґрунтовано, що реалізація запропонованих заходів сприятиме підвищенню платоспроможності, фінансової незалежності та ефективності використання фінансових ресурсів ПП «Мульти Арт». У результаті впровадження запропонованих напрямів підприємство матиме можливість підвищити рівень фінансової безпеки, знизити негативний вплив фінансових ризиків та забезпечити стабільний розвиток у сучасних умовах господарювання. Важливим аспектом підвищення фінансової безпеки підприємства є також забезпечення постійного моніторингу фінансового стану та своєчасне реагування на зміни зовнішнього і внутрішнього середовища. Крім того, використання сучасних методів фінансового аналізу та цифрових інструментів управління дозволить підвищити ефективність прийняття управлінських рішень і покращити систему фінансового контролю.

ВИСНОВКИ

У кваліфікаційній роботі досліджено теоретичні та практичні аспекти управління фінансовою безпекою підприємства в сучасних умовах господарювання. Визначено сутність фінансової безпеки підприємства, її основні функції, характеристики, фактори впливу та роль у забезпеченні стабільного функціонування підприємства. Розглянуто механізм забезпечення фінансової безпеки підприємства, його складові та основні методи управління фінансовою безпекою, серед яких фінансовий аналіз, планування, прогнозування, бюджетування, управління ризиками та антикризове управління. Обґрунтовано, що ефективне управління фінансовою безпекою є важливою умовою забезпечення фінансової стійкості, платоспроможності та конкурентоспроможності підприємства.

У процесі дослідження проведено аналіз діяльності ПП «Мульти Арт» та оцінено рівень його фінансової безпеки упродовж 2022–2024 років.

Встановлено, що загальна вартість активів підприємства скоротилася з 2523,0 тис. грн у 2022 році до 1967,6 тис. грн у 2024 році, тоді як обсяг власного капіталу зріс з 461,9 тис. грн до 1014,0 тис. грн, що свідчить про зміцнення фінансової стійкості підприємства. Аналіз фінансових результатів показав, що чистий дохід від реалізації у 2024 році становив 5448,4 тис. грн, а чистий прибуток підприємства зріс з від'ємного значення -276,2 тис. грн у 2022 році до 270,8 тис. грн у 2024 році. Проведений аналіз показників ліквідності, рентабельності, фінансової стійкості та ділової активності свідчить про загальне покращення фінансового стану ПП «Мульти Арт», хоча окремі показники потребують подальшого вдосконалення.

За результатами проведеного дослідження запропоновано основні напрями підвищення рівня фінансової безпеки ПП «Мульти Арт», які передбачають удосконалення системи управління фінансовими ресурсами та фінансового планування, підвищення рівня ліквідності й фінансової стійкості, оптимізацію управління дебіторською та кредиторською заборгованістю, а також впровадження сучасних методів управління фінансовими ризиками та фінансового контролю. Обґрунтовано, що реалізація запропонованих заходів сприятиме підвищенню ефективності використання фінансових ресурсів, зміцненню фінансової безпеки підприємства та забезпеченню його стабільного розвитку у довгостроковій перспективі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Амосов О.Ю. Фінансова безпека підприємства в сучасних умовах: теоретичний аспект. Проблеми економіки. 2014. № 4. С. 76–80.
2. Ареф'єва О.В., Кузенко Т.Б. Економічні основи формування фінансової складової економічної безпеки. Актуальні проблеми економіки. 2009. № 1 (91). С. 98—103.
3. Бердар М.К. Забезпечення фінансової безпеки суб'єктів підприємництва. Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Економіка. 2015. № 124/125. С. 73–76.
4. Біляк Ю.В. Систематизація наукових поглядів на сутність фінансової безпеки. *Економіка та держава*. № 8. 2020. С. 78-82.

5. Бортник С. М. Правове забезпечення фінансової безпеки. Актуальні питання фінансової безпеки: зб. тез доп. Між-нар. наук.- практ. конф. (м. Вінниця, 27 берез. 2023 р.). Вінниця: ХНУВС, 2023. — 216 с.
6. Васильєв А. А., Галенко В. М. Фінансова безпека аграрних підприємств України в умовах правового режиму воєнного стану. *Економіка та суспільство*. 2022. Випуск 45. DOI: [https:// doi.org/10.32782/2524-0072/2022-45-63](https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-45-63).
7. Голіков І. В. Сутність та еволюція поняття економічна безпека. *Проблеми економіки*. 2014. № 1. С. 309—314.
8. Гріщенко І.В. Оцінка показників фінансової стійкості підприємства. Перспективи розвитку фінансово-економічного простору України : збірник наук. праць. Вінниця, 2020. С. 208–211.
9. Давиденко Н.М. Аналіз теоретичних аспектів фінансової безпеки суб'єктів господарювання. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2013. № 3. С. 110–114.
10. Дробчак А.Л., Лескова-Годлевська Ю.К. Оцінювання рівня фінансової безпеки України в умовах фінансової глобалізації. *Підприємництво та інновації*. Випуск 11-1. 2020. С. 94-101. DOI: <https://doi.org/10.37320/2415-3583/11.14>.
11. Загорельська Т.Ю. До проблеми формування системи управління фінансовою безпекою на підприємстві. *Вісник ДНУ*. Сер. В: Економіка і право, Вип.2. 2013. С. 243–247.
12. Заросило В.О. Загрози фінансовій безпеці та їх класифікація. *Наукові праці МАУП*. 2017. Випуск 52 (1). С. 17—22.
13. Клочко Т. Фінансова безпека як умова фінансової стійкості підприємства. *Економіка та суспільство*. 2021. № 23. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-23-17>
14. Козак Л.С., Багровецька І.В. Концептуальні та методичні засади формування механізму забезпечення фінансової безпеки підприємства. *Економіка і управління*. 2013. № 13. С. 97—101.

15. Краснокутська Н.С., Коптєва Г.М. Дефініція поняття "фінансова безпека підприємства": основні підходи та особливості. *Бізнес Інформ*. 2019. № 7. С. 14—19.
16. Лиса О.В. Фінансова безпека суб'єктів господарювання в сучасних умовах. Економічний аналіз: збірник наукових праць. Тернопіль: Видавничо-поліграфічний центр ТНЕУ "Економічна думка", 2016. Т. 26. № 1. С. 58—64.
17. Малик О.В. Сучасна парадигма забезпечення фінансової безпеки підприємств за умов глобалізації та членства у СОТ. Вісник Чернігівського державного технологічного університету. Економічні науки: науковий збірник. 2014. № 2. С. 343—350.
18. Марусяк Н. Л., Бак Н. А. Фінансова безпека підприємства та загрози її втрати в сучасному економічному середовищі. *Економіка та держава*. 2022. № 2. С. 109—113. DOI: 10.32702/2306-6806.2022.2.109
19. Марченко О. М., Леськів Г. З., Пушак Я. Я. Комплаєнс як інструмент управління маркетинговими комунікаціями українських брендів. Управління економікою: теорія та практика. Чумаченківські читання: збірник наук. праць / НАН України, Ін-т економіки промисловості. Київ, 2025. С.466-479. <https://doi.org/10.37405/2221-1187.2025.466-479>
20. Мехед А. М., Варналій, З. С. Фінансова безпека підприємств в умовах цифрової економіки. *Socio-Economic Relations in the Digital Society*. 2021. № 3(42). С. 55-61.
21. Полторак А.С., Паламарчук В.Ю. Моніторинг чинників впливу на рівень фінансової безпеки України в умовах діджиталізації. *Електронне наукове фахове видання з економічних наук «Modern Economics»*. № 18. 2019. С. 130-137. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V18\(2019\)-20](https://doi.org/10.31521/modecon.V18(2019)-20)
22. Плєскач В.Л., Кулик А.В. Методологічні засади державного регулювання фінансово-економічного розвитку. *Фінанси України*. 2019. № 10. С. 27.

23. Правдюк Н. Л., Мулик Т.О., Мулик Я. І. Управління фінансовою безпекою підприємств: обліково-аналітичний аспект: монографія. Київ: "Центр учбової літератури", 2019. 224 с.
24. Приватне підприємство «Мульти Арт». Офіційний сайт. URL: <https://multiart.com.ua/#about-us>
25. П'ятницька Г.Т., Федулова І.В. Фінансова безпека країни та підприємства: визначення, взаємозв'язок і ризику забезпечення. *Ефективна економіка*. № 7. 2020. DOI: 10.32702/2307-2105-2020.7.14.
26. Соломіна Г. В. Забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємництва: навчальний посібник. Дніпро: ДДУВС, 2018. 234 с.
27. Сукрушева Г.О., Коляда К.В. Теоретична сутність фінансової безпеки суб'єкта господарювання. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського. Економічні науки*. 2018. Випуск 23. С. 560—562.
28. Сусіденко О. В. Фінансова безпека підприємства: теорія, методи, практика: монографія. Київ: ЦУЛ, 2015. 128 с.
29. Фінансова безпека підприємства: навчальний посібник / Т. Б. Кузенко, Л. С. Мартюшева, О. В. Грачов, О. Ю. Литовченко. Харків: Вид. ХНЕУ, 2010. 304 с.
30. Фінансово-економічна безпека підприємств України: стратегія та механізми забезпечення : монографія / Т. Г. Васильців, В. І. Волошин, О. Р. Бойкевич, В. В. Каркавчук [за ред. Т. Г. Васильціва]. Львів : Ліга-Прес, 2012. 386 с.
31. Червяков І. М., Медещь М. М. Фінансова безпека як складова економічної безпеки держави. *Вісник Кримінологічної Асоціації України*. 2014. № 1 (4). С. 125—130.
32. Цвайг Х.І., Галайко Н.В. Загрози фінансовій безпеці підприємства та шляхи їх усунення. *Причорноморські економічні студії*. 2016. Випуск 11. С. 181—185.

33. Шевченко Н. В., Мельник С. І. Фінансовий менеджмент : навчальний посібник у схемах і таблицях. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 224 с.
34. Шевченко Н.В., Копитко М.І. Менеджмент безпеки організації: навчальний посібник Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2025. 324 с.
35. Ятрін О.І. Фінансова безпека підприємств: теоретичний аспект. *Фінансовий Вісник України*. 2016. №11. С. 118 – 123.

Додатки